

Sygn. akt **VI RCa 161/15**

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 2 września 2015 roku

Sąd Okręgowy w Olsztynie VI Wydział Cywilny Rodzinny w składzie:

Przewodniczący: SSO Waldemar Pałka

Sędziowie: SO Ewa Błęsińska

SR del. do SO Grzegorz Olejarczyk (spr.)

Protokolant: sekretarz sądowy Joanna Niedzielska

po rozpoznaniu w dniu 2 września 2015 roku w Olsztynie

na rozprawie

sprawy z powództwa **M. P. (1)**

przeciwko **małoletniej M. P. (2) i małoletniemu A. P. (1)** reprezentowanych przez matkę **E. P.**

o obniżenie alimentów

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Rejonowego w Olsztynie

z dnia 13 kwietnia 2015 roku

sygn. akt III RC 1395/14

I. Zmienia zaskarżony wyrok w punkcie I w ten sposób, że z dniem 1 września 2015 roku obniża alimenty zasądzone wyrokiem Sądu okręgowego w Olsztynie z dnia 20 marca 2013 roku w sprawie VI RC 1287/11 na rzecz małoletnich M. i A. P. (1) z kwoty po 700 złotych do kwoty po 600 (sześćset) złotych miesięcznie na każde z nich, łącznie 1200 złotych miesięcznie, bez zmiany warunków płatności.

II. W pozostałej części apelację oddala.

III. Koszty procesu za instancję odwoławczą między stronami wzajemnie znosi.

sygn. akt. **VI RCa 161/15**

UZASADNIENIE

Powód M. P. (1) wniósł o obniżenie jego obowiązku alimentacyjnego wobec małoletnich pozwanych M. P. (2) oraz A. P. (1) z kwot po 700,- zł na każde z nich do kwot po 500,- zł na poczynając od dnia wniesienia pozwu.

Pozwani reprezentowani przez matkę E. P. odpowiadając na pozew wnieśli o jego oddalenie w całości.

Sąd Rejonowy ustalił, że wyrokiem z dnia 20 marca 2013r Sąd Okręgowy w Olsztynie w sprawie VI RC 1287/11 rozwiązał przez rozwód małżeństwo powoda oraz matki pozwanych z winy obu stron. W tym wyroku Sąd zasądził również od powoda na rzecz jego pozwanych alimenty w wysokości po 700,- zł. Obecnie pomiędzy powodem oraz jego

byłą żoną od 4 lat toczy się jeszcze sprawa o podział majątku wspólnego. Łączący ich ustrój wspólności majątkowej ustał bowiem w 2011r - dwa lata przed rozwiązaniem małżeństwa.

W dniu 1 marca 2014r powód poślubił M. C.. Żona powoda M. P. (3) pracuje w (...) na stanowisku specjalisty; jej średnie miesięczne wynagrodzenie wynosi prawie 3.400,- zł netto. W dniu 29 sierpnia 2014r z małżeństwa tego urodziło się trzecie dziecko powoda M. P. (4). Dlatego też obecnie M. P. (3) przebywa na rocznym zasiłku macierzyńskim otrzymując 80% wynagrodzenia.

Powód ma (...) lata, jest przedsiębiorcą, utrzymuje się dochodów z prowadzenia sklepów meblowych w formie spółki - (...) Spółka Cywilna M. P. (1), P. L.. Powód ze współnikiem prowadzą dwa sklepy meblowe w O., zatrudniają trzech pracowników. W przeszłości posiadali również sklepy w M. oraz I.. Sklepy są prowadzone w dzierżawionych pomieszczeniach. Firma powoda posiada dwa auta dostawcze oraz V. (...), z którego korzysta powód. V. (...) był zakupiony jeszcze w trakcie poprzedniego małżeństwa. W rocznym zeznaniu podatkowym za rok 2013r pozwany zgłosił przychód w wysokości 1.406453 zł. Koszty uzyskania przychodu wyniosły 1.363 251 zł, zaś dochód do opodatkowania 43.202 zł. Dochód zadeklarowany przez powoda był połową dochodu tej spółki. W rocznym zeznaniu podatkowym za rok 2014r pozwany zgłosił przychód w wysokości 1.061.076 zł. Koszty uzyskania przychodu wyniosły 1.012. 272 zł, zaś dochód do opodatkowania 48.803 zł. Według powoda oraz jego obecnej żony ich łączne miesięczne dochody to obecnie kwota około 6000 zł netto. W roku 2014r powód z żoną spłacali raty zaciągniętego kredytu z poprzedniego małżeństwa powoda w wysokości po około 3.750 zł miesięcznie. Spłata rat była regulowana z kredytu zaciągniętego przez obecną żonę powoda.

Żona powoda także posiada zadłużenia z okresu sprzed ślubu w postaci zaciągniętego w 2012r na 30 lat kredytu mieszkaniowego w wysokości 200.000 zł na zakup lokalu mieszkalnego w O. przy ul (...). Obecnie rata kredytu wynosi nieco ponad 800 zł. miesięcznie. Powód mieszka z drugą rodziną w tym mieszkaniu. Żona powoda spłaca również kredyt w S. C. Banku zaciągnięty na 2 lata w wysokości 10.000 w 2014r na zakup mebli z ratą 445 zł miesięcznie.

Powód utrzymuje kontakty z dziećmi. W czasie kontaktów stara się zapewniać dzieciom atrakcje, przynajmniej raz w roku wspólnie wyjeżdżają, w ostatnich latach wspólnie wyjeżdżali również na narty. Koszty wyjazdów były ponoszone przez żonę powoda.

Pozwani mają po(...)lat M. P. (2) oraz(...) lat A. P. (1). Mieszkają razem z matką E. P. w O. przy ul (...) w mieszkaniu stanowiącym współwłasność ich rodziców. Matka pozwanych ponosi połowę czynszu za mieszkanie oraz opłaty za multimedia i energię elektryczną. Małoletni pozwani są zdrowymi dziećmi, choć mają wady kręgosłupa. Małoletni uczęszczają na dodatkowe zajęcia m.in. z języka angielskiego, zajęcia sportowe K. M., czy basen. Małoletnia M. uczęszcza jeszcze na zajęcia z tańca.

E. P. ma (...) lat, nadal pracuje w (...)w O. z wynagrodzeniem w wysokości średnio prawie 2000 zł netto miesięcznie. Ponadto jest właścicielką mieszkania położonego w O. o pow. 45m^(2), które wynajmuje i czerpie z tego zysk w postaci odstępnego w wysokości kwota 700 zł miesięcznie. Matka pozwanych opłaca także dla każdego z dzieci polisę posagową. Matka pozwanych pozostaje w nieformalnym związku z nowym partnerem, z którego to związku narodziło się w kwietniu 2014r jej trzecie dziecko, syn. Przyrodni brat pozwanych jest zdrowym dzieckiem. Obecnie matka pozwanych również przebywa na kończącym się niedługo rocznym urlopie macierzyńskim z wynagrodzeniem w wysokości 80%. Jej partner również pracuje w (...)w O., zarabia około 3.000 zł miesięcznie. Według matki pozwanych uzyskuje ona również regularną pomoc finansową od rodziców.

Wyrokiem Sądu Rejonowego w Olsztynie z dnia 13.04.2013r powództwo M. P. (1) zostało oddalone w całości.

W uzasadnieniu tego wyroku Sąd wskazał, że od daty poprzedniego rozstrzygnięcia alimentacyjnego nie zaszły nowe okoliczności, gdyż większość faktów na jakie wskazywał powód na uzasadnienie swoich racji była już znana Sądowi rozstrzygającemu o alimentach w poprzedniej sprawie.

Pomimo zgłaszanych rzekomych trudności finansowych powód nadal – tak jak przed dwoma laty - regularnie płaci alimenty, spłaca liczne zobowiązania finansowe, ponosi połowę kosztów utrzymania mieszkania na ul. (...) w O.. Powód z żoną oraz małoletnimi pozwanymi nadal wyjeżdża za granicę, zapewnia dzieciom atrakcje. Do tego powód partycypuje również w kosztach utrzymania tworzonej obecnie rodziny. Z powyższego wynika, zdaniem Sądu Rejonowego, że dochody powoda muszą być znacznie wyższe niż wynika to chociażby z deklaracji podatkowej za rok 2014r. Ponadto wykazany przez niego w 2014r dochód jest wyższy, aniżeli w poprzednim 2013 roku.

Sąd Rejonowy wskazał, że okres dwóch lat od poprzedniego rozstrzygnięcia jest zbyt krótki by ocenić, czy sytuacja materialna powoda pogorszyła się. Powód bowiem nadal prowadzi swoją działalność, nie zawiesił jej, nie notuje strat, nadal zatrudnia trzy osoby, prowadzi dwa sklepy. Powód nie przedstawił w toku postępowania żadnych obiektywnych dowodów wskazujących na to, że prowadzona przez niego firma przeżywa obecnie trudności, a tym bardziej, że jest to trend trwały. Sąd ten nie uznał za wiarygodne wyjaśnień powoda, że przy spłacaniu swoich zobowiązań, w tym kredytów i alimentów korzysta ze znacznej pomocy finansowej obecnej żony. Również stan zdrowia powoda, na jaki powoływał się on uskarżając się na dolegliwości stawów biodrowych nie wpływa na zmniejszenie się jego możliwości zarobkowych i majątkowych.

W rezultacie jedyną nową okolicznością jaką Sąd I instancji uwzględnił przy ocenie możliwości majątkowych powoda było narodzenie się jego nowego dziecka, oraz to, że wstąpił on w kolejny związek małżeński. Z drugiej strony Sąd I instancji zauważył, że przedstawicielka ustawowa pozwanych również podniosła, że przez ostatnie dwa lata doszło do wzrostu usprawiedliwionych potrzeb małoletnich pozwanych, jak również wzrosły koszty utrzymania.

W ocenie Sądu powyższe okoliczności wzajemnie się znoszą, co przemawia za pozostawieniem obecnej wysokości obowiązku alimentacyjnego powód powoda wobec pozwanych.

Powyższe ustalenia były podstawą do oddalenia przez Sąd I instancji powództwa jako niezasadnego w całości.

Apelację od tego wyroku złożył powód M. P. (1). Zaskarżonemu wyrokowi zarzucił:

1. bezpodstawne uznanie, iż powód osiąga znacznie wyższe dochody niż deklaruje podczas gdy zgromadzony w toku przedmiotowej sprawy materiał dowodowy nie daje podstaw do przyjęcia takich wniosków, w szczególności, iż powód wskazywał, że w ostatnich latach prowadzona przez niego spółka ze względu na rosnące koszty pogarszającą się sytuację na rynku musiała ograniczyć swoją działalność.
2. pominięcie okoliczności, iż powód oprócz ponoszonych kosztów związanych działalnością gospodarczą, kosztów własnego utrzymania, partycypowania w kosztach utrzymania małoletnich pozwanych, a także partycypowania w kosztach utrzymania założonej rodziny oraz nowonarodzonego dziecka ponosi także samodzielnie koszty związane ze spłatą wspólnego zobowiązania kredytowego, obciążającego nie tylko jego ale również matkę małoletnich pozwanych, a także ponosi koszty utrzymania majątku wspólnego,
3. błędną ocenę zgromadzonego w przedmiotowej sprawie materiału dowodowego i w konsekwencji bezpodstawne przyjęcie, iż koszty utrzymania małoletnich powodów wzrósł w stosunku do czasu, w którym ustalana była obecnie obowiązująca wysokość alimentów,
4. bezpodstawne przyjęcie, iż założenie przez powoda nowej rodziny, a w szczególności narodziny kolejnego małoletniego dziecka nie daje podstawy do obniżenia obowiązku alimentacyjnego powoda,
5. błędne uznanie, iż okoliczności przedmiotowej sprawy nie stanowią zmiany stosunków w rozumieniu art. 138 k.r.o. uzasadniających obniżenie dotychczas ustalonej wysokości obowiązku alimentacyjnego powoda

Na podstawie art. 368 § 1 pkt 5 k.p.c. wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez zmianę zasądzenia od M. P. (1) na rzecz małoletnich M. P. (2) i A. P. (1) obniżonych alimentów w wysokości po 500 zł miesięcznie, łącznie po 1000 zł

miesięcznie płatnych alimentów dotychczas zasądzonych. Wniósł także o zasądzenie od pozwanych na rzecz powoda kosztów postępowania za obie instancje.

W odpowiedzi na apelację przedstawicielka małoletnich wniosła o oddalenie apelacji powoda w całości jako bezzasadnej oraz o zasądzenie od strony powodowej na rzecz przedstawiciela ustawowego pozwanych kosztów postępowania w obu instancjach. Wskazała, że sąd rejonowy prawidłowo ustalił stan faktyczny w sprawie oraz prawidłowo ocenił brak występowania przesłanek art. 138 kro. Zdaniem matki małoletnich E. P. firma powoda jest w dobrej kondycji, rozwija się, a zmiana lokalizacji sklepów, zmniejszenie ich liczby nie jest oznaką żadnego spowolnienia rozwoju jego firmy o czym mają świadczyć ciągle ponad milionowe przychody z prowadzenia tej działalności, a w jej ocenie powód ma możliwości ukrycia dochodów, wliczając część swoich wydatków do kosztów tej działalności. E. P. wskazała także na rosnące potrzeby dzieci, w tym zwiększone wydatki na ich edukację. Dlatego też powód zamiast szukać oszczędności po stronie wydatków na małoletnich pozwanych, powinien działać zapobiegawczo, by lepiej prowadzić działalność gospodarczą minimalizując ryzyko strat.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja powoda jest zasadna jedynie w części. Słusznie Sąd Rejonowy wskazał, że przedmiotem rozpoznania sprawy mogą być tylko takie okoliczności, które zaistniały od daty poprzedniego rozstrzygnięcia sprawy tj. od daty prawomocnego rozstrzygnięcia sprawy o rozwód. Nie mogą być bowiem te same, poprzednio zaistniałe okoliczności podstawą do kolejnych rozstrzygnięć alimentacyjnych – dotyczy to zarówno wymienionych przez Sąd Rejonowy zobowiązań kredytowych powoda, których ponoszenie było jego zdaniem jednym z powodów uzasadniających zasadność jego powództwa w tej sprawie, jak i zobowiązań kredytowych obecnej żony powoda. Za datę ostatniego rozstrzygnięcia należy więc uznać dzień uprawomocnienia się sprawy rozwodowej.

Bezspornie należy uznać, że od tej pory dla każdej ze stron zmieniły się możliwości materialne stosownie do zmiany nabywczej siły pieniądza, czy wzrostu cen. Zmieniły się także stosunki rodzinne, gdyż zarówno matka dziecka, jak i zobowiązany do alimentacji ojciec dzieci, zostali po raz kolejny rodzicami dzieci pochodzących z ich nowych związków i odpowiednio do wieku i zmienionej sytuacji rodzinnej zmieniły się również potrzeby uprawnionych do alimentów dzieci.

Jednakże dzieląc w pełni słuszne ustalenia sądu I instancji w zakresie sytuacji materialnej, w jakiej znajdują się obie strony procesu, sąd odwoławczy jednocześnie nie może podzielić wniosków jakie zostały wyprowadzone z tych ustaleń, zwłaszcza wniosków co do braku występowania w sprawie okoliczności wypełniających dyspozycję art. 138 kro.

Sąd Rejonowy analizując sytuację materialną apelującego M. P. (1) dokonał bowiem niezasadnie zawyżonej oceny wymienionych w treści art.135 kro możliwości majątkowych powoda, co w konsekwencji doprowadziło do przekonania Sądu Rejonowego o braku występowania okoliczności potwierdzających konieczność obniżenia jego obowiązku alimentacyjnego. Natomiast w wywiedzionej apelacji powód słusznie podniósł fakt, że w materiale dowodowym przedłożonym przez niego na okoliczność pogorszenia się jego sytuacji materialnej są nie tylko deklaracje podatkowe, ale również zestawienia jego przychodów i dochodów z biura rachunkowego prowadzącego jego księgowość. Dokumenty te nie zostały przez stronę przeciwną zakwestionowane. Ponadto podniósł, że przychody z prowadzonej przez niego działalności gospodarczej od 2010r są coraz niższe, o czym świadczy chociażby fakt zamknięcia sklepu w I. o powierzchni ok. 1500 m kw. (k 303) i otwarcie w to miejsce w O. sklepu o pow. tylko 200 m kw. Podniósł także, że prowadzi nie 4 sklepy jak w okresie prosperity, ale dwa, w tym jeden o niewielkiej powierzchni. Sąd odwoławczy uznał argumentację apelującego powoda co do pogorszenia jego sytuacji materialnej za słuszną. Z zebranego materiału dowodowego wynika, że przychód z prowadzonej przez niego działalności gospodarczej w 2014r był o 400 tys zł niższy względem roku 2013r i jako spadek dochodu o 24,55% należy uznać go za znaczny (k 241). Posługując się takimi wyliczeniami nie można zgodzić się ze stanowiskiem matki małoletnich pozwanych zawartym w odpowiedzi na apelację, że sytuacja gospodarcza jest coraz lepsza, co pozwala powodowi osiągać coraz wyższe, choć ukrywane dochody.

Zważyć trzeba również, że przychód powoda z prowadzonej działalności gospodarczej jest jednocześnie przychodem także jego wspólnika, zatem realnie przychody M. P. (1) stanowią połowę tylko wskazanego w deklaracji podatkowej przychodu (k 303v). Ponadto zważyć także trzeba, że każda działalność gospodarcza generuje koszty uzyskania dochodu, a za niesłuszny należy uznać tok rozumowania Sądu Rejonowego, że tak duża kwota kosztów uzyskania dochodu (kwota 1.012.272 zł w 2014r – k 241) wskazuje na równie duże możliwości materialne apelującego powoda w rozumieniu art. 135 kro. Za przekonujące należy bowiem uznać jednak twierdzenia powoda, że tak duże koszty uzyskania dochodu są związane ze specyfiką prowadzonej przez niego działalności gospodarczej, gdzie gros kosztów stanowią koszty wynajmu dużych powierzchni celem ekspozycji mebli.

W powyższych okolicznościach operowanie przez Sąd Rejonowy samym tylko niewielkim dochodem powoda jako argumentem na ukrywanie części zysków stanowi nadmierne uproszczenie.

Sąd Okręgowy wziął także pod uwagę zawarte w apelacji M. P. (1) argumenty, iż w dalszym ciągu utrzymuje on stały i systematyczny kontakt z dziećmi. Podczas kontaktu kupuje dzieciom odzież, w tym na zimę (przedstawił na to stosowne rachunki zakupu - k 47-50). Powyższe wydatki niewątpliwie można także zaliczyć do kategorii uzasadnionych potrzeb małoletnich M. P. (2) i A. P. (1), gdyż wbrew stanowisku matki dzieci trudno ubrania, zwłaszcza te noszone na co dzień, traktować w kategoriach niezobowiązujących prezentów. W trakcie kontaktów w czasie wolnym od nauki M. P. (1) stara się również zapewnić dzieciom także zorganizowany wypoczynek.

Powyższe okoliczności, a także fakt powiększenia obciążeń finansowych powoda z powodu narodzin dziecka z obecnego związku małżeńskiego, które bezspornie wymaga także zapewnienia mu utrzymania na tej samej stopie życiowej wskazuje, że obecna wysokość obowiązku alimentacyjnego względem jego starszych dzieci - małoletnich M. P. (2) i A. P. (1) zgodnie z treścią art. 138 kro winna zostać obniżona o 100 zł tj. do kwot po 600 zł miesięcznie na każdego z małoletnich pozwanych. Obniżenie alimentów do kwot po 600 zł było także przedmiotem próby nakłonienia przez sąd rejonowy stron do ugody.

Dlatego też na podstawie art. 386§1 kpc uwzględniając jednocześnie treść art. 135 kro oraz 138 kro należało zmienić zaskarżony wyrok i obniżyć zasądzone tam alimenty w wysokości 700 zł miesięcznie do kwot po 600 zł miesięcznie, uznając w ten sposób apelację M. P. (1) za częściowo zasadną.

Dalej idące żądanie obniżenia alimentów do kwot po 500 zł miesięcznie na każdego z małoletnich pozwanych jako wygórowane względem usprawiedliwionych potrzeb dzieci, kosztów ich utrzymania, należało zgodnie z treścią art. 385 kpc oddalić

Na podstawie art. 391§1 kpc w zw. z art.100 kpc orzeczono o kosztach procesu za instancję odwoławczą.